

A közelmúltban az Esti Hírlapban megjelent egy kép, amely egy koppenhágai szobrot ábrázol, s amelyre a dán fiatalok egy csoportja gázaszkot húzott, ily módon tiltakozva az egyre inkább fokozódó levegőszennyeződés ellen.

Szegeden a TIT biológiai szakosztálya egy szabadegyetemi előadás-sorozatot indított a Bioszféra és az ember címmel. Az első előadást orvostanhallgatók is szép számmal képvisel-

tették magukat, s ez egyáltalán nem közömbös, ha arra gondolunk, hogy a bioszféra védelme az orvosoknak és az orvostanhallgatóknak is feladata. A bioszféra károsodásának néhány aktuális kérdéséről érdeklődtünk dr. Kiszely György professzortól, a Szegedi Orvostudományi Egyetem Orvosi Biológiai Intézetének igazgatójától, valamint arról, hogy e probléma leküzdésében hogyan vehetnek részt az orvostanhallgatók.

Megdöbentő adatok

A statisztikai adatok megdöbentőek: 1966-ban csak USA-ban 142 millió tonna szennyező anyag került a levegőbe. Ebből csak az autók 86 millió tonna füstöt és kormot bocsájtottak a légkörbe. Ez a veszély egyébként hazánkban is egyre inkább előtérbe kerül, hiszen állandóan nő a gépkocsik száma. A gyárak kéményei, a gépjárművek kipufogócsövei tömegesen ontják a szénmonoxidot, a különféle kancerogén (rákkeltő) anyagokat, és a kormot. A probléma leküzdésének egyik módja az lenne, hogy a gépjárművek tervezésénél nemcsak a különféle műszaki adatokat vennék figyelembe, hanem azt is, hogy a gépkocsi városokban jár, ahol emberek vannak, akiknek az egészségére igencsak káros pl. a benzingáz. A helyzetet néhány évtized múlva, vagy talán még hamarabb tarthatatlanná válik. Tehát már most fel kell figyelni erre a káros jelenségre és védekezni kellene. Hiszen egészségünkről van szó. A levegőbe jutó szénmonoxid fejtájtást, szén-dioxid, hánvíngezt, munkaképesség-csökkenést okozhat. Végsősoron a dohányosok is

A bioszféra védelme

a levegőt szennyezik, s ezzel nemcsak meguknak ártnak, hanem azoknak is, akik nem dohányoznak, de kénytelenek szívni a füstöt. Egyébként a dohányfüstben is nagyon sok a szénmonoxid.

Másfél méter hab a folyón

Néhány évvel ezelőtt egy igen érdekes fényképfelvétel járta be a világsajtót. Egy folyót mutatott, amelyen nem volt látható a víz, hanem egy másfél méter vastag habréteg. Mindez a folyóba öntött különféle mosószerektől és egyéb szennyezőanyagoktól. A felvétel egyébként Japánban készült, de készülhetett volna máshol is. A vegyipar gyors fejlődése miatt sajnos egyre több és több mérgezőanyag kerül folyóvizünkbe. A víz felszínén elterülő olaj, a mosószerekből képződő hab megakadályozza a víz oxigéntartalmának pótlódását, ami a mikroorganizmusok, s végső soron a halállomány kipusztulásához vezet. Különösen veszélyesek a vegyjüzetek ólom, higany, kadmium és réztartalmú anyagai, amelyekkel szintén a vizeket szennyezik. Örvendetes tény viszont, hogy hazánkban már most nagy súlyt fektetnek e probléma megoldására.

Fülvédőt az emberiségnek

A technika fejlődésével egyre inkább zajosabbak lesznek városaink.

Az autók, a dömperek, a lécsok, a szuperszonikus repülőgépek elviselhetetlen zaja miatt fellépő rázkódás anyagi károkat okoz, ezen túlmenően azonban közvetlenül idegrendszerünket károsítja a zaj. A legújabb kutatások azt mutatják, hogy a megengedettnél nagyobb zaj a méhben fejlődő magzatra is károsító hatású lehet. Igaz, hogy a zajcsökkentő berendezés beépítése egy-egy munkagépbe a teljesítményt csökkenti, de vajon a gépek teljesítménye fontosabb-e, mint az emberek egészsége?

Környezetünknek, a bioszférának védelme nemcsak a technikusok feladata, akik olyan gépeket eszelnek ki, amelyekkel védekezni tudunk a füst, a korom, a zaj ellen, hanem az orvosok feladata is, akiknek rá kell mutatniuk arra, hogy a probléma megnyire fontos, hogy az ellene való védekezés csakis széleskörű társadalmi összefogással valósítható meg. Igen örvendetes, hogy hazánkban a TIT és a METESZ keretén belül és más intézményekben is előadásokon hívják fel a hallgatóság figyelmét a kérdésszerűségére. Valami ellen küzdeni csak úgy lehet, hogyha ismerjük azt. Éppen ezért fontos nekünk, orvostanhallgatóknak már most az egyetem padjainban megismerni a problémát, felismerni a fontosságát és azt, hogy hogyan tudunk majd ez ellen védekezni.

HALMÁGYI ISTVÁN

Szeged a VISUS hasábjain

Pesti szemmel a szegediekéről. Ezt a címet is adhatták volna budapesti kollégáink annak a két oldalnak, melyet a VISUS-ban közöltek egyetemünkről.

A félévszázados évfordulónkon itt járt négy medikus, illetve medika megpróbált alaposan körülnézni a SZOTE-n. Elolvasta cikkeiket úgy érzem megismerték egyetemünket. Nem elégedtek meg a passzív látogatás élményével, hanem megkeresték hallgatóinkat és elbeszélgettek szakmai-, politikai, társadalmi és nem utolsósorban egyetemi problémákról, amiről tapasztalataikat megírták. Bemutatták klubunkat és a két egyetem krónikáját is tömör sorokba foglalták, a jubileumi ünnepekről képeket közöltek. Az egyetemünkről készített két oldalt Habermann Gusztáv szegedi hallgató novellája — mely az 1969/70-es VISUS pályázaton díjat nyert — teszi kerekké és színessé.

Szívesen olvastam a színes összeállítást a SZOTE-ről egy társegyetem lapjában, remélem a budapesti medikusoknak is tetszett.

VARGA JÓZSEF

panaszt és felvilágosítást kértem. Azt a választ kaptam, hogy a Gazdasági Igazgatóságához még nem érkezett a Sebészeti Klinika fűtését kifogásoló bejelentés. December másodikán a Sebészeti Klinika gondnokától érdeklődtem telefonon, hogy hol, mikor, kinek jelentették be, hogy nem megfelelő épületükben a fűtés. Válaszában közölte, 5-6 nappal korábban írtak egy levelet a Gazdasági Igazgatóságnak ebben az ügyben. December harmadikán felhívtam a GH Műszaki osztályának vezető főmérnökét, elmondtam a történeteket, s megkérdeztem, érkezett-e hozzájuk panaszos levél. A főmérnök igennel válaszolt és megkért, keressem fel. December harmadikán délután a főmérnök irodájában életem telt egy levelet, amelyet a Sebészeti Klinikáról küldtek, s benne a fűtést kifogásolták — a levél dátuma: december 2.

A főmérnök és a jelenlévő energetikus viszont amiatt panaszkodott, hogy először nem náluk, az illetékeseknél reklámozták a Sebészeti Klinikáról, hanem az újságnál panaszkoztak. Elmondták azt is, volt már példa ebben a fűtési idényben arra, hogy műszaki probléma adódott — az I. számú Belyógyászati Klinikáról kértek akkor segítséget, mert hideg volt az épületben, a műszaki osztály még a bejelentés napján intézkedett s azóta onnan panasz nem érkezett hozzájuk.

Felvilágosítottak arról is, hogy a tavalyi állapothoz képest sokkal felkészültebben várják a telet. Márciusban saját erejükkel házilag kisavazták a termálkutat, s az most teljes kapacitással üzemel. Tapasztalataik szerint megfelelően fűti a klinikatömb épületeit. A termálkút mellett még egymillió hatszáz ezer forint értékű szénkészlet a biztosíték — ha szükséges, akkor a hagyományos kazánfűtésre bárhol azonnal át tudnak térni. Fűtőjük is van elég. A gépezetek minden nap jelennek, van-e gondjuk a fűtéssel kapcsolatban, a 16/1957. (Eü. K. 9.) Egészségügyi minisztérium utasításában elrendeltéknek megfelelő-e az épületek helyiségeinek hőmérséklete. Viszont megtudtam azt is, hogy a műszaki osztály központilag nem ellenőrzi a klinikákon a hőmérsékletet.

Sok mindent megtudtam ennek a bonyolultnak tűnő ügynek a kapcsán — most már csak az a kérdés, a betegek fáznak-e vagy sem? Mert ezt az egyet nem derítette ki a nyomozás.

—Szabó—

Középiskoláról az egyetemen

Megkérdeztük tanárainkat

Két kérdést tettünk fel néhány októnknak: 1. mit várnak a gimnáziumi oktatástól az egyetemre történő előkészítés terén? 2. A felvételi vizsgák milyen képet mutatnak a középiskolák képzésének szintjéről, eredményességéről?

Dr. Szabó István és Kakuszi László, a Ságvári Gimnázium igazgató-helyettesei így foglalták össze a gimnáziumok célját:

Előkészíteni a tanulókat a továbbtanulásra. (Innen 80-90 százalékos a

jelentkezés felsőoktatási intézményekbe), továbbá az általános műveltség megszerzése a gyakorlati életre nevelés és a pályaválasztás elősegítése.

Kevés kísérlet — sok a „kréta” — fizika

Dr. Szalay László professzor két lényeges dologra hívta fel a figyelmet. Bár a különböző típusú középiskolákban különböző irányú és színvonalú a képzés, mégis általában mindre érvényes; 1. Az oktatás túlzott mértékben „krétafizika”, kevés a kísérlet. 2. A feladatok megoldása így csak gyengén mehet. Ennek következtében az idén mintegy 140 elégtelen és csak kb. 10 jeles fizikai dolgozat készült abból az 500-ból, melyet az orvoskaron írtak a felvételizők. Mivel a tankönyv-írók egyre újabb és újabb ismereteket akarnak közölni, ugyanakkor az anyag szelektálása nem megfelelő, a követelmények túlméretezettek. A túlterhelésből következik, hogy a tanulók tudása széles körű, de nem elég alapos. A professzor úr a szóbeli vizsgák tapasztalatairól is beszélt. A felvételizők a törvényeket általában felületesen, pongyolán mondják el. A „biflázás” következtében a szövegeket nem értelmeszerűen adják vissza. A fizikai jelenségekről, kísérletekről a könyv szavaival beszélnek, gyakorlati élmény gyakran nincs mögöttük. Az egész módszertant át kell vizsgálni mind fizikában, mind más tárgyaknál, és a gyakorlati élet jelenségeinek, azok lényegének — nem pedig morfológiájának — megértése kell, hogy a cél legyen.

Világnézeti alapok

Hasonló kérdésekkel fordultunk dr. Imre Ottóné adjunktushoz, aki a társadalomtudományok egyetemi oktatásának és a középiskolákban kísérleti jelleggel bevezetett Világnézetünk alapjai nevű tantárgyak összefüggéseiről szövegezt. Minthogy több év óta részt vesz a felvételi bizottságok munkájában, az a tapasztalata, hogy a jelöltek politikai tájékozottsága sok mindenre kiterjed, de nem elég mély. Világnézeti fejlődésüket befolyásolhatja, hogy melyik iskolából jöttek, a család hatása — kettős nevelés kérdése — az olvasmányok, TV, rádió stb. Az egyetem igénye az, hogy már a szaktanárok adjanak világnézeti alapokat az egyes tantárgyakon belül — biológia, fizika, kémia, történelem —, hiszen ezt mint tantárgyat oktatni nem lehet. Elő kell viszont segíteni a tanulókat fejlődésüket a nyitni vitákkal, szabad véleménycserékkel.

Dr. Sávay Gyula professzor, dékánhelyettes így foglalta össze véleményét a felvételi tárgyakkal kapcsolatban. Biológiából elég jó a jelentkezők tudásszintje. Mivel fizikából az írásbeli általában sokkal rosszabbul sikerültek mint a szóbeli vizsgák, a gimnáziumoknak erősíteni kell a példamegoldó készséget. Megkérdeztük a fizikai dolgozók gyermekeinek továbbtanulásáról is. Válaszát két adat tömören kifejezi: az idén jelentkeztünk 27 százalékát tették ki. A felvételt nyertek 32 százaléka került ki közülük. Tehát a fizikai dolgozók gyermekeinek felvételi aránya jobb, mint jelentkezői arányuk. Végül csak annyit: talán nem ártana, ha valamilyen fórumon az egyetemi és gimnáziumi tanárok kicserélhetnék gondolataikat az oktatásról, nevelésről. Ez minden bizonnyal hasznos volna mind a szakemberek, mind a diákok számára.

DÓZSA ISTVÁN

Kulturális híreink

Fiatallételek művészek fesztiválja! Ezt a hangzatos címet viseli tíz fiatal művész irodalmi előadójának sorozata az Egyetemi Színpadon.

Szegeden üdvözölhettük a tíz közül Margittay Ágát, Újlaki Károlyt és Vallai Pétert. Margittay Ági műsoráról korábban már beszámoltunk.

Hárman a tíz közül

Újlaki Károly ó- és újjörög művekből összeállított műsorát közkívánatra megismételjük. Színpadonára jellemző, hogy egy ciprusi görög lap oldalas elemzésben méltatja a művészt kifinomult ízlését, megrázó előadói produkcióját.

Vallai Péter korunk ifjúságáról vallott. Előadóját Gregory Corso, Allen Ginsberg, Dan Popper, Örkény István, Csöbri Sándor műveiből állította össze. Műsorának keretét Thomas Mann: Jó-zsef és testvére c. művének idézte adta; hogyan fedezte fel Isten Ábrahám? Ebből adódik művészi hitvallása is — nem létezik értelmes emberi élet eszménykép nélkül.

Mozart és szülővárosa

Komolyzenei körünk első előadásának témáját jelzi meglehetősen pontosan a cím: a művész és városának Salzburgnak kapcsolatát, egymásra hatását. Megismerhettük színes diaképekről Salzburgot, s megismerhettük a zeneirodalom géniuszát, Mozartot. Dr. Háznagy András adjunktus volt biztosító idegenvezetőnk ezen a szép városnézésen, s rendkívül alapos ismeretekkel rendelkező kalauzunk a zene birodalmában.

Lelkes István esztéta művészettörténeti sorozatának első része a tér szerepét foglalkoztat az alkotóművészetben. Előadását informatív diavetítéssel illusztrálta. Mintegy nyolcvan felvételen láttuk a legjellemzőbb példákat a tér kihasználására. Az előadást egy Versaillesről készült film zárta.

Elismerés

A jubileumi ünnepeken való részvételért az orvosegyetem rektora dicséretben részesítette az egyetem hallgatóit. Tagkönyvi dicséretben és pénzjutalomban részesítette Gyuris Mária IV. éves orvostanhallgatót. A golyából megrendezéséért Koncz István IV. éves orvostanhallgatót az egyetemi VB.

Az orvostanhallgatók kulturális tevékenységének őszi értékelése: I., III. oh., II., IV. oh., III., V. oh.

Külön kiemeltük Békassy Koppány, Háznagy Ágnes, Borbély Miklós III. éves orvostanhallgatók, Jancsó Judit és Koncz István IV. éves orvostanhallgatók, Simon Zsuzsa V. éves orvostanhallgató munkáját.

Irodalmi Színpad alakult

Megalakult az orvosegyetem Irodalmi Színpada, Dr. Szűts István vezetésével. Bemutatkozó előadásukat november 22-én tartották a klubban. Témájuk: Franciaország, Párizs, emberek, irodalom, zene. A világirodalom remkeiből összeállított színpadonokkal összekötött diaprojektív fantázia felvételekkel illusztrált műsor az egyik legkiemelkedőbb eseménye volt az utolsó félév rendezvényeinek.

KÁSLER MIKLÓS

Medikus — novellapályázat

A VISUS szerkesztősége medikus-novellapályázatot hirdet. A pályázaton részt vehet bármely budapesti, debreceni, pécsi, vagy szegedi orvos-, fogorvos- és gyógyszerhallgató.

A beküldött novellák maximális terjedelme tíz gépelt oldal — 280 gépelt sor lehet. Egy szerző több novellával is pályázhat. A pályázat jelígis, a beküldött elbeszélésekhez mellékelni kell egy kitalakú lezárt borítékot, amely a szerző nevét és lakcímét tartalmazza. A beküldési határidő február 29. A pályamunkákat postán vagy személyesen az Orvosegyetem szerkesztőségének címére (Bp. VIII. Üllői út 25.) kell eljuttatni.

A pályadíjak:

- I. díj: — 500 forint
- II. díj: — 300 forint
- III. díj: — 200 forint

A díjak odaítéléséről irodalmárokból álló zsűri fog dönteni. A díjnyertes és közlésre alkalmas novellákat a korábbi évekhez hasonlóan közli a VISUS.

Fázunk, vagy nem fázunk?

November végén felkeresték szerkesztőségünket a Sebészeti Klinikáról; panaszkodtak, hogy fáznak, nem fűtik, megfelelően a klinikát. Megkértek bennünket nyomozzunk utána, mi lehet ennek az oka. December elsőjén kezdtem a nyomozást: felhívtam telefonon a gazdasági főigazgatót, elmondtam e